

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 55/08-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. marca 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval sťažnosť A. Š., T.; P. R., T.; M. H., T., a Mgr. A. B., T., zastúpených advokátkou JUDr. M. K., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 4 C 55/2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. Š., P. R., M. H. a Mgr. A. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 4 C 55/2006 **p o r u š e n é b o l o.**

2. Okresnému súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 55/2006 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. A. Š., P. R., M. H. a Mgr. A. B. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume každému po 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré im je Okresný súd Rožňava p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. A. Š., P. R., M. H. a Mgr. A. B. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 6 296 Sk (slovom šesťtisícdeväťdesiatšesť slovenských korún), ktorú je Okresný súd Rožňava p o v i n n ý vyplatiť na účet ich advokátky JUDr. M. K. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2007 doručená s'ťažnosť Ing. D. Č., K. (ďalej len „s'ťažovateľ v 1. rade“), A. Š., T. (ďalej len „s'ťažovateľka v 2. rade“), P. R., T. (ďalej len „s'ťažovateľ v 3. rade“), M. H., T. (ďalej len „s'ťažovateľka vo 4. rade“), a Mgr. A. B., T. (ďalej len „s'ťažovateľka v 5. rade“), zastúpených advokátkou JUDr. M. K., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods.1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a v spojení s čl. 20 ods. 1, 3 a 4 ústavy, čl. 13 ods. 4 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol k dohovoru“), práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru smerujúca proti postupu Okresného súdu Rožňava (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 55/2006, ktorou

sa sťažovateľ v 1. rade domáhal vydania nálezu, ktorým ústavný súd vysloví, že „okresný súd v konaní sp. zn. 4 C 55/2006 dňa 12. 3. 2007 porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, 2 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy čl. 48 ods. 2 ústavy“, prizná mu finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Sk a náhradu trov konania a sťažovateľa v 2. – 5. rade vydania nálezu, ktorým ústavný súd vysloví, že „okresný súd v konaní sp. zn. 4 C 55/2006 dňa 12. 3. 2007 porušil ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, 2 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 48 ods. 2 ústavy“, ako aj to, že „okresný súd uznesením 4 C 55/2006 z 11. januára 2007 porušil ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1, 2, 3 ústavy v spojení s čl. 20 ods. 1, 3, 4 ústavy a čl. 13 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu“, a každému z nich prizná primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk a náhradu trov konania 6 296 Sk.

Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 55/08-19 zo 7. februára 2008 prijal na ďalšie konanie sťažnosť iba vo vzťahu k sťažovateľom v 2. – 5. rade (ďalej spolu len „sťažovatelia“) a iba v tej časti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 4 C 55/2006.

Ako vyplýva zo sťažnosti sťažovateľov, z pripojených listín a pripojeného spisu okresného súdu, sťažovatelia sú ako žalobcovia v 1. – 4. rade účastníkmi konania pred okresným súdom o vydanie nehnuteľnosti vedeného proti spolu 39 žalovaným pod sp. zn. 4 C 55/2006. Vo veci pôvodne konal Okresný súd Trebišov (od roku 1996), následne Okresný súd Michalovce (od roku 2002) a od 21. júna 2006 Okresný súd Rožňava, a to na základe uznesenia Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 NcC 16/2006 z 23. februára 2006, ktorým krajský súd vylúčil z prerokovania tejto veci všetkých sudcov Okresného súdu Michalovce, ktorých zaujatosť sťažovatelia namietali, a vec prikázal Okresnému súdu Rožňava. Na Okresnom súde Rožňava bola vec pridelená najprv sudkyňi JUDr. I. F., po jej odchode na stáž na krajský súd bola pridelená 2. októbra 2006 sudkyňi JUDr. A. H., po jej vylúčení z prerokovania vecí bola pridelená 19. októbra

2006 sudkyňi JUDr. K. J., ktorá je zákonnou sudkyňou dosiaľ. Prvé a doteraz jediné pojednávanie vo veci nariadil okresný súd na 12. marec 2007.

Sťažovatelia poukázali na dlhé trvanie sporu, ktorý sa začal v roku 1996 a dosiaľ nebol právoplatne skončený a je charakteristický bezdôvodnými priet'ahmi v konaní. Zdôraznili, že v dôsledku dĺžky súdneho konania nemajú možnosť užívať predmet sporu, ktorého vydania sa domáhajú. Nachádzajú sa „*v stave právnej neistoty, sú psychicky trýznení, fyzicky napádaní zo strany žalovaných*“, priebeh konania „*nepriaznivo na nich dolieha, zvyšuje ich utrpenie*“, zvlášť keď „*celý súdny spor je v pozornosti celého mesta a občania sledujú jeho vývoj*“. Uznali, že k dĺžke trvania konania prispelo aj správanie odporcov, avšak dôvodom trvania konania po dobu viac než desať rokov sú najmä závažné procesné pochybenia súdov a spôsob postupu súdov vo veci.

V podaní zo 4. marca 2008 sťažovatelia ústavnému súdu oznámili, že na ústnom prerokovaní veci v konaní pred ústavným súdom netrávajú.

K sťažnosti sa vyjadril predseda okresného súdu podaním sp. zn. Spr 1501/2008 z 29. februára 2008, v ktorom poukázal najmä na okolnosť, že vec sťažovateľov prerokovávaná okresným súdom pod sp. zn. 4 C 55/2006 sa vyznačuje vysokým stupňom skutkovej zložitosti, pretože jej predmetom je vydanie nehnuteľnosti v záhradkárskej osade, ktorej časti užívajú viacerí žalovaní a v priebehu konania sa neustále mení okruh účastníkov na strane žalovaných. Predseda okresného súdu poukázal i na to, že sťažovatelia v konaní viackrát vzniesli námietku zaujatosti voči sudcom, ktorým bola vec pridelená, v dôsledku čoho vec, ktorá pôvodne napadla na Okresný súd Trebišov, bola prikázaná na prerokovanie Okresnému súdu Michalovce a po ďalšej námietke zaujatosti bola prikázaná Okresnému súdu Rožňava. Aj sťažovatelia svojim konaním preto prispeli k tomu, že vo veci zatiaľ nebolo rozhodnuté. Vo svojom vyjadrení okresný súd popísal doterajší priebeh konania od jeho začiatku až po vykonanie dosiaľ posledného úkonu okresným súdom, ktorým bolo nariadenie znaleckého dokazovania uznesením zo 4. mája 2007. Uviedol i to, že okresný súd musel vo veci po tom, ako mu bol 21. júna 2006 doručený spis, a ešte pred nariadením pojednávania, ktoré sa konalo 12. marca 2007, zisťovať aktuálny okruh účastníkov, pretože

niektorí žalovaní zomreli. Sudkyňa JUDr. K. J. ktorá vo veci koná od 19. októbra 2006, nariadila termín pojednávania na 12. marec 2007, rozhodla o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, o pripustení do konania ďalších žalovaných a nariadila vo veci i znalecké dokazovanie. V závere podania predsedu okresného súdu uviedol, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania v tejto veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s odôvodnením, že súdy vo veci nekonali bez zbytočných prietáhov a doteraz vo veci nerozhodli.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 219/04, IV. ÚS 220/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu vecí. Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Posúdením namietaného konania sp. zn. 4 C 55/2006 podľa prvého kritéria ústavný súd zhodnotil, že konanie nie je po právnej stránke zložené, avšak považoval ho za zložené po stránke skutkovej v zhode so stanoviskom okresného súdu. Predmetom konania je vydanie nehnuteľnosti, teda vec, ktorá je obvyklým a častým predmetom rozhodovania okresných súdov. Po skutkovej stránke však považoval ústavný súd za zložené najmä to, že na strane žalovaných vystupuje veľký počet účastníkov, a to od začiatku konania. Žaloba spolu 6 žalobcov smerovala najprv proti 26 žalovaným, v súčasnosti na strane žalovaných vystupuje 39 osôb. V priebehu konania niekoľkí zo žalovaných zomreli a bolo potrebné pokračovať v konaní s ich právnymi nástupcami. V priebehu konania došlo k zmenám v osobách žalovaných aj preto, že niektorí žalovaní už predmetné záhradky užívať prestali a na ich miesto nastúpili iné osoby. Určité objektívne ťažkosti boli spojené aj s doručovaním písomností súdom účastníkom, keď niektorí účastníci v priebehu konania zmenili bydlisko, v dôsledku čoho musel okresný súd zisťovať aktuálne adresy miesta ich pobytu.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd posudzoval správanie sťažovateľov, pričom dospel k záveru, že i správanie sťažovateľov prispelo k celkovej dĺžke konania a sčasti aj k prieťahom v konaní. Sťažovatelia sa síce prevažne zúčastňovali nariadených pojednávanií (žalobcovia v 1. – 3. rade), resp. ich neúčast' nespôsobilá nutnosť pojednávania odročiť (žalobkyňa vo 4. rade), avšak v niektorých prípadoch nereagovali včas na výzvy súdu (napr. na pojednávanií 12. marca 2007 uložená povinnosť upresniť okruh žalovaných do 30. marca 2007 bola splnená až 19. apríla 2007 po urgencii okresného súdu z 10. apríla 2007). Sťažovatelia však k celkovej dĺžke konania prispeli najmä tým, že ich podania adresované súdu boli vo viacerých prípadoch neprehľadné, neboli dostatočne určité a v potrebnej miere kvalifikované, keď z nich nebolo zrejmé, čoho sa nimi sťažovatelia domáhajú, čo následne viedlo k potrebe ich vyzývania súdom na upresnenie už doručených podaní – napr. vo vzťahu k podaniu sťažovateľov zo 6. decembra 2006, z ktorého nebolo zrejmé, či namietajú sťažovatelia i odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu a s tým spojená výzva okresného súdu z 15. decembra 2006. Sťažovatelia skutočne, tak ako na to poukazuje aj okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr 1501/2008 z 29. februára 2008, vzniesli opakovanú námietku zaujatosti voči konajúcim sudcom, čo napokon viedlo k prikázaniu veci inému okresnému súdu. V tejto okolnosti však ústavný súd nevidí také konanie sťažovateľov, ktoré by prispelo k zbytočným prieťahom vo veci, pretože uplatnenie práva vzniesť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorému bola vec pridelená na prerokovanie a rozhodnutie, nemôže byť na ťarchu účastníka zvlášť v prípade, ak nadriadený súd napokon dotknutého sudcu z veci vylúčil. Na druhej strane je však pravdou i to, že niektorí zo sudcov sa považovali subjektívne za zaujatých i pre správanie sťažovateľov vo vzťahu k súdu (sudcovia Okresného súdu Michalovce vo vzťahu k podaniu zástupcu sťažovateľov). Ústavný súd považuje za potrebné v týchto súvislostiach uviesť i to, že sťažovatelia komunikovali so súdmi spôsobom, ktorý súdom sťažoval postup v konaní, keď doručovali konajúcim súdom množstvo podaní, ktorými reagovali na jednotlivé okolnosti priebehu konania, namiesto toho, aby svoje procesné návrhy sumarizovali a jednoznačným a jasným spôsobom ich konajúcim súdom tlmočili.

3. Pri hodnotení konania podľa tretieho kritéria, ktorým je postup okresného súdu, ústavný súd vychádzal z obsahu pripojeného spisu okresného súdu.

Z obsahu pripojeného spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovatelia spolu s ďalšími dvoma žalobcami svoju žalobu doručili Okresnému súdu Trebišov 3. mája 1996. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 14 C 608/96. Žalobcovia sa touto žalobou domáhali vydania označenej nehnuteľnosti vo výmere cca 11 000 m² proti spolu 26 žalovaným, ktorými boli Z. v T. a 25 fyzických osôb. Žalobcovia tvrdili, že sú podielovými spoluvlastníkmi označenej nehnuteľnosti, pričom túto nehnuteľnosť užívajú žalovaní, a to bez právneho dôvodu, pretože ju do užívania dostala Z. v T. na základe neplatnej zmluvy v roku 1978 a následne ju rozparcelovala pre svojich členov. Žalobcovia v žalobe poukazovali na skoršie rozhodnutia súdov, z ktorých malo vyplývať, že zmluva z roku 1978 je neplatným právnym úkonom.

Pre vznesenú námietku zaujatosti žalobcami 29. januára 2002 krajský súd uznesením č. k. 12 Nc 5/02-352 vylúčil z prerokovávania a rozhodovania vo veci všetkých sudcov Okresného súdu Trebišov a vec prikázal Okresnému súdu Michalovce.

Pre ďalšiu námietku zaujatosti vznesenú žalobcami 23. februára 2006 uznesením sp. zn. 1 NcC 16/06 krajský súd vylúčil z prerokovávania a rozhodovania veci všetkých sudcov Okresného súdu Michalovce a vec prikázal Okresnému súdu Rožňava.

Okresnému súdu Rožňava bol spis doručený 21. júna 2006 a je zaevidovaný pod sp. zn. 4 C 55/2006.

- 23. júna 2006 okresný súd vyzýva účastníkov na oznámenie ďalších návrhov na vykonanie dokazovania,
- 6. júla 2006 bol doručený okresnému súdu sťažovateľmi návrh na pristúpenie ďalších účastníkov do konania v 34. a 35. rade,
- 8. augusta 2006 okresný súd zisťuje, že jeden zo žalovaných zomrel, a tiež zisťuje okruh dedičov,
- 19. septembra 2006 zisťuje okresný súd pobyt žalovaných, ktorí neprevzali výzvy z 23. júna 2006,

- 27. septembra 2006 sťažovatelia navrhujú vydať predbežné opatrenie, urgujú vydanie rozhodnutia o pristúpení ďalších žalovaných a platia súdny poplatok za návrh na vydanie predbežného opatrenia,
- 27. septembra 2006 okresný súd vyzýva sťažovateľov na doručenie potrebného počtu rovnopisov návrhu na vydanie predbežného opatrenia,
- 3. októbra 2006 sťažovatelia žiadosti vyhoveľi,
- 23. októbra 2006 okresný súd zistil okruh účastníkov po zomrelom žalovanom,
- 24. októbra 2006 sťažovatelia doručujú k návrhu na vydanie predbežného opatrenie list vlastníctva,
- 3. novembra 2006 okresný súd uznesením č. k. 4 C 55/06-741 zamietá návrh na vydanie predbežného opatrenia a uznesením č. k. 4 C 55/06-746 pripúšťa rozšírenie žaloby voči ďalším žalovaným,
- 24. novembra 2006 okresný súd zisťuje pobyt jednej zo žalovaných,
- 6. decembra 2006 berú žalobcovia späť žalobu voči niektorým žalovaným a žiadajú vydať opravné uznesenie k už vydaným uzneseniam, pokiaľ ide o označenie žalovaných, resp. ich zástupcov,
- 15. decembra 2006 vydáva okresný súd opravné uznesenie č. k. 4 C 55/06-774, zároveň vyzýva sťažovateľov, aby oznámili, či svojim podaním žiadali opraviť aj odôvodnenie uznesení, a vyzýva žalovaných, voči ktorým bola žaloba vzatá späť, aby oznámili, či so zastavením konania vo vzťahu k nim súhlasia,
- 25. januára 2007 sťažovatelia oznamujú, že na oprave odôvodnenia uznesení netrávajú,
- 20. februára 2007 nariaďuje okresný súd pojednávanie na 12. marec 2007 a žiada Okresný súd Vranov nad Topľou o pripojenie súvisiaceho spisu sp. zn. 6 C 1078/1990,
- 5. marca 2007 S. oznamuje aktuálny zoznam užívateľov záhradiek,

- 12. marca 2007 sa konalo pojednávanie, na ktorom boli prítomní sťažovatelia v 2. a 3. rade a viacerí žalovaní boli neprítomní. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že bude vo veci nariadené znalecké dokazovanie a sťažovateľom bolo uložené do 30. marca 2007 oznámiť presný okruh žalovaných,
- 10. apríla 2007 okresný súd urguje sťažovateľov na splnenie tejto povinnosti,
- 19. apríla 2007 sťažovatelia oznamujú požadované údaje a v prílohe podania zasielajú zoznam 35 žalovaných,
- 4. mája 2007 uznesením č. k. 4 C 55/06-861 bolo nariadené znalecké dokazovanie a sťažovateľom uložené zložiť zálohu v sume 10 000 Sk,

Sťažovatelia doručili sťažnosť ústavnému súdu 11. mája 2007.

Poukazujúc na uvedený chronologický prehľad doterajšieho priebehu konania je zrejmé, že Okresný súd Trebišov konal vo veci od 2. júna 1996 do 29. januára 2002, keď bola vec postúpená Okresnému súdu Michalovce. Okresný súd Michalovce vo veci konal od 13. februára 2002 do 14. júna 2006, keď spis odoslal Okresnému súdu Rožňava na základe rozhodnutia krajského súdu.

Celková doba konaní uvedených okresným súdom je dosiaľ od 2. júna 1996 do 11. mája 2007, teda vyše 11 rokov.

Ústavný súd sa osobitne zaoberal postupom Okresného súdu Rožňava, teda obdobím konania od 21. júna 2006 do 11. mája 2007, keď sťažovatelia doručili ústavnému súdu sťažnosť. Vo vzťahu k nemu je nevyhnutné uviesť, že tento súd konal o veci, v ktorej od podania žaloby uplynulo do jej napadnutia Okresnému súdu Rožňava 10 rokov a jeden mesiac. Už táto okolnosť znamenala, že okresný súd bol povinný vecou sa zaoberať efektívne a s mimoriadnou starostlivosťou, tak aby bola čo možno najskôr rozhodnutá. Preskúmaním postupu okresného súdu vo veci ústavný súd síce nezistil dlhšie súvislé obdobia nečinnosti okresného súdu, avšak na druhej strane ani mimoriadnu starostlivosť o vec z jeho strany. Okresný súd vo veci nenariadil termín pojednávania počas viac než

ôsmich mesiacov, v čase od 21. júna do 11. mája 2007 bolo vykonané iba jediné pojednávanie, a to 12. marca 2007, ktoré bolo nariadené 20. februára 2007. Práve nariadením pojednávania v kratšom čase nasledujúcom po doručení spisu okresnému súdu bolo možné znížiť neistotu právneho postavenia sťažovateľa, ako aj bezprostredným kontaktom s účastníkmi na pojednávaní objasniť sporné otázky. Pri vyhotovovaní uznesenia o pripustení nových žalovaných do konania a uznesenia, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu sťažovateľov na vydanie predbežného opatrenia, došlo k chybe, ktorú bolo potrebné následne odstraňovať vydaním opravného uznesenia.

Bolo by však popretím zmyslu a účelu súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom porušeným základným právam fyzických a právnických osôb, ak by za týchto okolností dospel ústavný súd k záveru, že v dôsledku skutočnosti, že k zbytočným priet'ahom v konaní došlo najmä v jeho skorších štádiách, v ktorých vec prerokovával Okresný súd Trebišov a Okresný súd Michalovce, nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru iba preto, že v čase rozhodovania ústavného súdu je vec sťažovateľov prerokovávaná a rozhodovaná Okresným súdom Rožňava, a to na základe rozhodnutia krajského súdu, pretože aj na tomto súde došlo k neefektívnym úkonom. Za súčasného stavu preto tento súd nesie objektívnu zodpovednosť za priet'ahy v konaní.

Preto ústavný súd konštatoval, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 4 C 55/2006 porušené boli.

K tomuto záveru dospel ústavný súd i napriek tomu, že k celkovej dĺžke konania prispeli nepochybne aj sťažovatelia. Ústavný súd zastáva názor, že ani takéto správanie sťažovateľov nemôže ospravedlniť skutočnosť, že o ich veci nebolo právoplatne rozhodnuté ani počas jedenástich rokov od začatia konania.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pretože namietané konanie nebolo do času rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 55/06 v ďalšom období konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Sťažovatelia žiadali, aby každému z nich bolo priznané finančné zadosťučinenie 50 000 Sk. Dôvodili tým, že v dôsledku nečinnosti súdu sa nachádzajú *„v stave právnej neistoty, sú psychicky trýznení, fyzicky napádaní zo strany žalovaných“*, priebeh konania *„nepriaznivo na nich dolieha, zvyšuje ich utrpenie“*, zvlášť keď *„celý súdny spor je v pozornosti celého mesta a občania sledujú jeho vývoj“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci dospel ústavný súd k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľov dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za dôvodné priznať sťažovateľom aj finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia základného práva sťažovateľov, ako aj s ohľadom na spôsob postupu okresného súdu v ich veci a správanie sťažovateľov v priebehu konania považuje za primerané v sume po 10 000 Sk pre každého zo sťažovateľov.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátkou JUDr. M. K. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd priznal sťažovateľom 6 296 Sk spolu za dva úkony právnej pomoci urobené v roku 2007 podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, t. j. 2-krát 2 970 Sk a 2-krát 178 Sk režijný paušál s ohľadom na to, že takouto sumou náhradu trov konania vyčíslili samotní sťažovatelia a táto suma neprevyšuje odmenu advokáta, ktorá vyplýva z ustanovení advokátskej tarify.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2008